

TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA
„KULTŪROS TRADICIJOS ESTIJOS, LATVIJOS IR LIETUVOS JAUNIMO
MENINIO UGDYMO SISTEMOJE“

2006 m. lapkričio 9-10 d., Vilnius (Lietuva)

REZOLIUCIJA

- Turint omenyje, kad kultūros ugdymas yra viena reikšmingiausių prielaidų brandžiai asmenybei ir tuo pačiu visuomenei ugdyti, kad tai yra viena efektyviausių prevencijos prieš neigiamus reiškinius priemonių,

- laikantis nuostatos, kad meninis ugdymas mokykloje ir už jos ribų turėtų būti pasiekiamas visiems, nepaisant gebėjimų, socialinės, mentalinės ir fizinės būklės bei geografinės padėties,

- pripažįstant *Estijos, Latvijos ir Lietuvos dainų ir šokių švenčių tradicijos ir simbolikos* UNESCO paskelbimo Žmonijos žodinio ir nematerialaus paveldo šedevru reikšmę bei vykdant valstybių prisiimtus įsipareigojimus šią tradiciją saugoti bei perduoti ateities kartoms,

Estijos, Latvijos ir Lietuvos konferencijos “Kultūros tradicijos Estijos, Latvijos ir Lietuvos jaunimo meninio ugdymo sistemoje” dalyviai, aptarę esamą meninio ugdymo bei kultūros tradicijų perdavimo būklę visuomenėje, įvardydami problemas ir ateities perspektyvas, kreipiasi į šių valstybių parlamentus, vyriausybes, savivaldybes, nevyriausybinės organizacijas ir visuomenę, siūlydami:

1. Kurti valstybinę nacionalinės kultūros ir meninio ugdymo koncepciją bei atitinkamas strategijas, kurių pagrindas būtų meninio ugdymo, neatsiejamo nuo bendrojo lavinimo ir visą gyvenimą trunkančio mokymosi, reikšmės ir vertės pripažinimas.
2. Tobulinti *juridinę bazę*, kuri sudarytų tinkamas sąlygas vaikų ir jaunimo meniniam ugdymui, šalių kultūros paveldo perimamumui, Dainų ir šokių švenčių tradicijų tęstinumui bei plėtrai.
3. Stiprinti *bendradarbiavimą* ir veiksmų koordinavimą tarp švietimo, kultūros, socialinių reikalų ministerijų, savivaldybių, nevyriausybinių organizacijų, kultūros centrų ir mokyklų jaunimo kultūrinio ugdymo srityje. Esant būtinybei, instituciškai ir juridškai įtvirtinti minėtą partnerystę.
4. Bendromis Švietimo, Kultūros ministerijų, savivaldybių ir nevyriausybinių organizacijų pastangomis rengti nacionalines nematerialiu kultūros paveldu grįsto meninio ugdymo programas ir plėtotės planus.
5. Tobulinti *neformaliojo kultūrinio ugdymo* finansavimo modelį ir didinti jo nuolatinį finansavimą nacionaliniu ir vietos savivaldybių lygmenimis kooperuojant švietimo, kultūros ir savivaldos lėšas, kryptingai panaudojant esamas bei parengiant naujas tikslines valstybines programas, kuriomis prioritetiškai būtų remiamas nematerialiu kultūros paveldu grįstas meninis ugdymas, nematerialaus paveldo išsaugojimo bei plėtojimo veikla: šios srities praktikų, ypač vaikų ir jaunimo, meno kolektyvų vadovų (chorų, šokių, folkloro

ansamblių, pučiamųjų orkestrų, liaudies meno studijų, etc.) veikla, tautinių drabužių bei muzikos instrumentų įsigijimas ir pan.

6. Suformuoti veiksmingą švietimo ir kultūros sistemoms priklausantį įvairių tipų institucijų tinklą, kuris įgyvendintų valstybinę jaunimo meninio ugdymo, kultūros tradicijų perdavimo strategiją/ politiką, sudarytų palankias sąlygas vaikams ir jaunimui dalyvauti meno ir kultūros veikloje, užtikrintų Dainų ir šokių švenčių tradicijų tęstinumą, vykdytų kryptingą negatyvių visuomenės reiškinių prevencijos misiją.
7. Pabrėžti mokyklos, kaip visa apimančio kultūros židinio, ir kultūros centrų bei kitų kultūros institucijų, kaip prioritetiškai besirūpinančių vaikų ir jaunimo popamokine veikla meninio ugdymo srityje, vaidmenį, siekiant stiprinti kultūros ir švietimo sąsajas.
8. Užtikrinti nenutrūkstamą Nacionalinių ir Moksleivių dainų ir šokių švenčių organizavimo ir jų pasirengimo proceso institucinį vadovavimą.
9. Tobulinti *bendrojo lavinimo mokyklų ugdymo programas* ir, nedidinant mokinio krūvio, padidinti meninio, kultūrinio ugdymo dalykų proporcijas bei užtikrinti meninio ugdymo dalykų (muzikos, dailės, šokio, teatro) mokymą visose mokyklos pakopose:
 - 9.1. integruoti įvairių nematerialaus kultūros paveldo aspektų mokymą į pradinio ir bendrojo lavinimo mokyklų programas kaip priemonę mokyti bendrojo lavinimo dalykų (gimtosios kalbos, literatūros, gamtos ir tikslųjų mokslų, fizinio lavinimo, darbų ir technologijų, istorijos etc.), pastaruosius papildant kultūros paveldo turiniu;
 - 9.2. meno dalykų dėstymo turinį papildyti išsamiau šalies kultūros tradicijų (liaudies meno, tradicinio dainavimo, muzikavimo, šokio, dainų švenčių istorinių tradicijų ir pan.) pateikimu; rengti fakultatyvines programas mokiniams;
 - 9.3. nuolat tobulinti vadovėlius, rengti metodines priemones, rinkti, apibendrinti ir skleisti kultūros specialistų, pedagogų, kultūros darbuotojų, nematerialaus paveldo vertybių puoselėtojų žinias ir patirtį kaip gerąją praktiką;
 - 9.4. kuriant ir atnaujinant ugdymo programas, metodiką, vadovėlius pasitelkti didžiausią teorinę ir praktinę nematerialaus kultūros paveldo patirtį sukaupusius specialistus.
10. Sistemingai tirti specialistų, jų mokymų ir pouniversitetinių studijų poreikį. Tokie tyrimai būtų reikšmingi, nustatant atitinkamą valstybės įgaliotų specialistų ir mokytojų skaičių, – kaip būtina sąlyga tolygiam ir subalansuotam specialistų pasiskirstymui.
11. Parengti suderintą visų pakopų studijų programų sistemą, įskaitant nuotolinį mokymą, skirtą rengti *specialistus* meniniam, kultūriniam darbui su vaikais bei jaunimu, steigti trūkstamas nematerialaus kultūros paveldo srities specialybes, sureguliuoti teorinių ir praktinių įgūdžių proporcijas, papildyti bendrąsias humanitarinės pakraipos studijų, ypač pedagogų rengimo, programas

nematerialaus kultūros paveldo aspektais. Parengti programas, sudaryti sąlygas kelti kvalifikaciją nematerialaus kultūros srityje.

12. Steigti meno kolektyvų vadovų etatus savivaldybių formaliojo ir neformaliojo ugdymo bei kultūros įstaigose, sudaryti jiems tinkamas darbo sąlygas; pasitelkiant tarptautinę patirtį sukurti kolektyvų vadovų bei neformaliojo ugdymo, grįsto profesiniais standartais, specialistų/ pedagogų profesinio atestavimo sistemą, jų darbo užmokestį susiejant su kvalifikacija, pasiektais rezultatais.
13. Siekiant išlaikyti moksleivių dainų ir šokių švenčių, kaip nacionalinės kultūros reiškinio, ugdomąją ir meninę vertę, pripažinti nematerialų kultūros paveldą Dainų ir šokių švenčių metu atliekamo repertuaro pagrindu.
14. Siekti, kad žiniasklaidos priemonės, ypač Nacionalinis radijas ir televizija, kryptingai skleistų informaciją apie visos šalies produktyviausias kultūrinio ugdymo pastangas, vaikų ir jaunimo kūrybinę veiklą, nacionalinių tradicijų tęstinumą, nuolat rodytų kultūros ir meno svarbą asmenybės raidai. Šiuo tikslu planuoti reikalingus papildomus finansinius išteklius kiekvienos valstybės biudžete, skirtus Švietimo, Kultūros ministerijoms, Nacionaliniam radijui ir televizijai.
15. Stiprinti Baltijos valstybių bendradarbiavimą meninio ugdymo ir nematerialaus kultūros paveldo srityse visais lygiais: plėtoti Baltijos valstybių Dainų ir šokių švenčių tradicijos puoselėjimo ir atgaivinimo koordinacinio komiteto veiklą; dalytis informacija tarp kultūros ir švietimo institucijų, stiprinti nematerialaus kultūros paveldo specialistų ir praktikų grupių bendradarbiavimą ir mainus; šiuo tikslu sukurti ir įdiegti bendrą interaktyvų informacinį forumą.